

tetet gaar alligevel ikke saadan helt i Estrups eller det gamle Højres Fodspor, hvad hans Syn paa Jordspørgsmaalet angaar. Jeg har altsaa nu nævnt baade en konservativ Jurist — afdøde Vallø var nemlig ellers en meget konservativ Mand — og en Politiker, en Partifælle af det ærede 7de Medlem for Randers Amt. Det er altsaa baade en juridisk og en politisk Autoritet, som paa dette Omraade er enige med Socialdemokraterne. Jeg behøver vist ikke at sige mere om den Sag.

Brorsen: Jeg skal bestræbe mig for at gøre mit til, at Forhandlingen om de Spørgsmaal, som staar paa Dagsordenen, kan tilendebringes i dette Møde — jeg tror det af flere Grunde vil være ønskeligt, om det kan lade sig gøre. Efter at man nu i en flere Dages Forhandling har hørt de forskellige, ikke alene Ordførere, men ogsaa andre, som har haft Ordet i denne Sag, er det mit Indtryk, at der er en Mulighed for, at der kan opnaas en Overenskomst, og at vi virkelig ud af de forskellige Lovforslag kan faa en Lov, som kan betyde noget reelt og være af den største Betydning netop for de Folk, vi tilsigter at hjælpe ved denne Lov. Fra alle Sider er det nemlig erkendt, hvor betydningsfuldt, ja nødvendigt det er, at vi fra Rigsdagens Side ikke mindst i de vanskelige Tider, hvori vi lever, bidrager vort til at skaffe Muligheder for, at de unge dygtige Landarbejdere, vi har, med de smaa Kapitaler med Staten som Mellemmand kan komme i Besiddelse af selvstændige Landbrug. Det er blevet udtalt fra flere Sider — og det er jo rigtigt —, at selv om man yder det meget betydelige Statslaan, der er Tale om her, vil de Folk, som gaar ind i de Brug, der her er Tale om at oprette, faa ret betydelige Vanskeligheder netop i de første Aar. Det er derfor, jeg for mit Vedkommende meget stærkt har fremhævet, at vi maa have til Opgave at sørge for, at det bliver de virkelig dygtige unge Landarbejdere, som i første Linie kommer i Betragtning her. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi reviderer de Regler, vi har i vor Husmandslov, saaledes at ikke enhver i al Almindelighed, hvilken Profession end han har, kan melde sig og anmode om og ogsaa faa bevilget et betydeligt Statslaan til et saadant Brug; thi det vil sikkert blive en vældig Skuffelse ogsaa for den vedkommende selv. Nej, det maa være de dygtigste og mest energiske, hvis der skal være Haab om, at de i det hele taget skal kunne komme igennem. Der kan natur-

ligvis af de 70 000 arbejdsløse, som der er i Byerne, være en Del, som ikke har været i Byen ret mange Aar og maaske derfor har Betingelser for at kunne klare sig ude paa saadanne Brug. Men i Almindelighed tror jeg ikke meget paa, at Folk, der har opholdt sig i Byen en hel Del Aar, virkelig skulde egne sig til at komme ud og blive Landbrugere paa saadanne Brug.

Jeg har udtalt min Beklagelse over, at der ikke i Lovforslaget fandtes nogen Finansplan. Det eneste, som findes i den Henseende, er, som sagt, en Paragraf, hvor der er Tale om en Jordfond, i hvilken de 90 Mill. Kr., der skal udbetales fra Len og Stamhuse, skal gaa ind, og hvoraf man altsaa skal bevilge Laan til de Landbrug, der er Tale om at oprette. Jeg mener, at det er nødvendigt at faa lidt mere Rede paa, hvorledes man har tænkt sig hele den finansielle Ordning, thi det er jo givet, at skal der i stor Udstrækning være Tale om at oprette disse Brug, vil de 90 Mill. Kr. kun slaa knapt til. Jeg mener derfor, at der maa sættes en Begrænsning, og at man ikke saadan ud i det blaa kan oprette den Slags Brug. Men saaledes som Lovforslaget er affattet, forekommer det mig, at man godt kan tænke sig, at der kan komme f. Eks. 25 000 Andragender; er det saa Meningen at alle disse Andragender skal imødekommes? Der bliver da Tale om saa kolossale Beløb, at de 90 Mill. Kr. vil være som en Draabe i Havet; Lovforslaget, som det foreligger her fra Ministeriets Side, sætter, som sagt, ikke nogen Grænse.

Jeg mener altsaa, at det vil være nødvendigt, at man faar en Plan og helst en Plan for de første Aar. Vi skal ikke gennem disse Lovforslag løse Jordspørgsmaalet ud i al Fremtid, men kun for den nærmeste Tid. Det er naturligvis ikke let her at angive et bestemt Tidsrum, men jeg vil dog mene, at hvis man f. Eks. sagde, at i den første 5-aarige Periode — det vil netop blive de meget vanskelige Overgangsaaar — vil der kunne oprettes 8—10 000 Brug, vilde det være en meget god Begyndelse, og det vil betyde en ret gennemgribende Reform. Vi maa huske paa, at efter vore Husmandslove, som vi nu har levet under i en lang Række af Aar, er der gennemsnitlig oprettet ca. 500 Brug om Aaret, og hvis man gik til Oprettelse af 1 500 à 2 000 Brug om Aaret, vilde det være af gennemgribende Betydning. Men selv med 10 000 Brug — man kan antagelig ikke regne med mindre end 25 000 Kr. for hvert Brug —, bliver der Tale om ca. 250 Mill. Kr. Hvis man